

Фонетиканы пачалығына сапар

Дарсны темасы: Фонетика

*Дарсны мурады: яшланы билимин
теренлешдирмек ва беклешдирмек;
тил оъсюв байлыгъын артдырымакъ.*

Фонетика пачалыкъ

Созукълар

Тутукълар

Алфавит

Фонетика чечив

*Сёзлюк иш
Сапар – йыракъ эллеге,
шагъарлагъа кыйдыра чыкъмакъ*

A cartoon illustration of Tom and Jerry. Tom is on the left, dressed as a waiter in a black tuxedo with a white shirt and bow tie, a white apron over his pants, and a black bowler hat. He is holding a cane in his right hand and a small orange mouse in his left hand. Jerry is on the right, dressed as a guest in a red suit and a black bowler hat. They are standing against a blue background.

Нече созукъ гъарп
бар? (12)

А, О, Ов, У, Ув,
И, Э, Й, Е, Ё, Ю, Я.

A cartoon illustration of Tom and Jerry. Tom, the gray cat, is on the left, dressed in a black tuxedo with a white shirt and a yellow bow tie. He has a black top hat and a cane in his right hand. Jerry, the small brown mouse, is on the right, also in a tuxedo and top hat, perched on Tom's hand. They are both looking towards the right side of the frame.

Нече созукъ аваз
бар? (8)

[a], [u], [o], [ɒ],
[y], [yɒ], [ə], [ɒl].

A cartoon illustration of Tom and Jerry. Tom is on the left, dressed as a butler in a black tuxedo, white shirt, and bow tie, holding a cane. Jerry is on the right, dressed as a maid in a white dress with a red collar and a blue cap, holding a small tray. They are standing against a blue background.

Этилеген ерине
къарап созукълар
нечик бёлюклеге
бёлюне?

инче - [u], [y],
[уь], [оь]

къалын – [a], [o],
[y], [ы]

A cartoon illustration of Tom and Jerry. Tom is on the left, dressed as a sailor in a black jacket with gold buttons, white shirt, yellow bow tie, and a black sailor's cap. He is holding a black cane. Jerry is on the right, also dressed as a sailor in a similar outfit, holding a small red heart. They are standing on a blue surface with a white rectangular frame around them.

Эринлени
ортакъчылыгъын
а гёре созукълар
нечик бёлюклеге

Эринли [ы], [уь],
[о], [оь]

Эринсиз - [а], [и],
[ы], [э]

Тапшурув

*Инче созукъ авазлары булангъы
сёзлени бир тапкъыргъа ,къалын
созукъ авазлары булангъы сёзлени
бирдагъы тапкъыргъа языгъыз.*

Гёлек,шалбар,опуракъ,тёшлюк,
тон,этик,бёрк,чарыкълар,юзюк,
билезик

Къумукъ тилде нече тутукъ бар ?

26

Олар нечик бёлюклеге бёлюне?

Яңғырав-[б, в, ә, әъ, Ժ, Ә, Җ]

Санғырав- [ғъ, қ, қъ, ң, ң, ң, ң, ң]

Сонорныйлар-[л, м, нг, р, й]

Жут тутукълар къайсылардыр ?

М

[б, в, г, д, ж, з, гъ]

И

[н, ф, к, т, ш, с, къ]

А

А

Р

Я

А

И

*Гъар заман къатты тутукълар
къайсылардыр ?*

[къ], [гъ]

Я

*Гъар заман йымышакъ тутукълар
къайсылардыр?*

[г], [к]

В

И

Тапшурув 164

- Гюл-..., дав-..., дув-..., бил-..., бал-...,
- бол-..., заман-..., зал-...,

Яратывчулукъ диктант

- 1.Бав, баъли, Мадинат, терек.**
- 2. Къолъявлукъ, бет, Ильяс, сибира.**
- 3. Мактап, яшлар, охуй.**

Алфавитге гёре сёзлени тизип
языгъыз.

*Магъачкъала,
Хасавюрт,
Къарабудагъент,
Аданакъ, Гъели,
Шамхал, Паравул,
Дербент,
Буйнакск.*

Фонетика чечив

Сёзлени фонетика якъдан чечигиз.

Гёдек, тёшек, ёмиш

и

в

я

м

я

а

Тест тапшурувланы жавалары

1.Б

2.Б

3.Б

4.В

5.В

6.В

7.В

8.Б

9.В

10.А

Үйге иш

Кёк, явун - деген сёзлени фонетика якъдан
чечигиз

САВБОЛУГЪУЗ!

